

TOWARZYSTWO KARPACKIE

01-526 WARSZAWA, ul Śmiała 47 m. 2

KRS nr 0000084809

konto: PKO BP XVIII O/W-wa nr 75102011850000460200743104

www.karpassy.pl email: radatk2017@gmail.com

Warszawa – Lwów 8 lutego 2021

Вельмишановні Пані та Панове

Від імені Товариства Карпатського, а також від осіб та організацій, які, як у Польщі, так і в інших європейських країнах беруть участь у заходах із вшанування Станіслава Вінценза та популяризації його творчості, хочу висловити щире вдячність за запрошення на цю урочистість. Важливо, що бібліотека Станіслава Вінценза не була розпорошеною, а тепер буде надана для широкого користування у Львові – місті, яке було дуже близьким для письменника. Тут автор прожив значну частину свого життя. Зі Львовом пов'язані життєві стежини відомих постатей, які мали великий вплив на формування особистості Станіслава Вінценза та його життєвого шляху. Ця книгозбірня не лише буде нагадувати нам і прийдешнім поколінням про ті часи, які неблаганно вже відійшли в минуле, але також стверджуватиме, що думка і мистецтво можуть протистояти плинові часу, бути стимулом і натхненням.

У цій чудовій місцині, в самому серці міста Лева, ми наводимо також своєрідні паралелі з тим, що бібліотека, яку письменник збирав протягом великого періоду свого життя, є надзвичайно важливим чинником для пізнання та розуміння особистості й творчості Станіслава Вінценза.

Автором цієї влучної думки, яка переносить нас на Гуцульську Верховину, цю виплекану Вінцензом країну правди, добра і щастя – є доктор Ян Анджей Хороши:

Читач Станіслава Вінценза рано чи пізніше запитас: а яким читачем був він сам? Перебуваючи в безпосередній близькості до книгозбірні автора твору “Полонини”, ми тим більше хотіли б запитати в цих книг, що вони відчували під пальцями та поглядом письменника? Ми впевнені, що вони будуть відкриватися для читача і, в першу чергу, розповідатимуть йому про Вінценза-читача, про стежки пізнання батьком гуцульських образів і про форми його думок, збережені для нас у вигляді рукописних нотаток, ніби залишених для “пізніх вуків”, тобто, для нас самих.

“Лети, наша думко, лети за голосом трембіти” – цей вислів Станіслава Вінценза також шукатиме відповіді на це питання в іншій бібліотеці, яку ми вже багато років пізнаємо й намагаємося зрозуміти. Це питання ми ставимо перед текстами та книгами Станіслава Вінценза.

Про що ми могли б сьогодні подумати у цьому місці, у Львові, дивлячись на його книгозбірню?

У параболічному оповіданні “Сироїди”, написаному в 1937 році за мотивами народних переказів, одна зі сцен зображує перетворення “листолюдей”, “листочків” – невілних й що роблять інших невілниками, карликових істот, які були під покровительством Зла та його прислужника Передовожа. Під впливом звуків гуцульської „флорі” відкривається таємниця їхнього коріння та їхніх начал, призабутих стосунків із землею та утопічними амбіціями. Наприкінці оповідання листолюди повертаються до свого первісного вигляду, далі вони стають деревами, які стежать “на краю світу”, тримаються на сторожі “перед воротами пекла” – вони вже не є поневоленими, не є чудовиськами. У Чорногорі – країні Станіслава Вінценза – росли абсолютно інші дерева: величні кедри і стрілисті буки-катедри, буки-собори. Їм – переконував нас Вінценз, – зміни не потрібні, оскільки всі вони створені свободою, світлом і верховинською землею, а в їхніх світлих листях відбивається й далі поширюється промінь сонця, завдяки чому вони стають радісним знаменням. Вони відносяться до світового письма, до світлої книги Природи – допоки вони ростуть і піднімають свої крони до сонця.

Дерево, зрізане людською рукою, що вирване з навколишнього ландшафту, згадується у другому томі тетралогії Станіслава Вінценза “Звада”, де воно звертається до людини: як будівельний матеріал і як папір, що поєднує в собі світове письмо з рукописом та друком. У кожній будівлі бібліотеки та кожній книгозбірні, на білих і вже пожовклих сторінках можна розпізнати кільця дерев, волокна деревини, відбитки листя та рух коріння.

Нехай бібліотека Станіслава Вінченца нагадує нам про коріння в людській культурі, “для глибшого розуміння людства”, а його “слово для світу” нехай стане таким, як видна з Коломиї буковинка з околиць Яблунова, дороговказом для усіх людей доброї волі у їхніх намірах творити добро. Якщо ми не будемо робити те, що потрібно й необхідно, нам доведеться повторити за Гамлетом: “слова, слова, слова” ...

Prezes
Robert Książkowski

Wiceprezes
Leszek Rymarowicz

